

Berlin lüktetése: Séta a techno kulturális öröksége nyomában

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

A séta címe: Berlin lüktetése: Séta a techno kulturális öröksége nyomában

Általános információk

Elsődleges témák:

techno kultúra, szabadság és kreativitás,
konfliktusok a kultúra és a kereskedelem között.

Célközönség:

1–8 résztvevő, a szubkultúra és a városfejlesztés
dinamikája iránt érdeklődők

Város / Ország:

Berlin / Németország

Kiindulási hely:

A terror topográfiaja / fennmaradt falszakasz,
Niederkirchnerstraße 8, 10963 Berlin

Kiindulási hely:

6,5 km, egy metróúttal együtt

Becsült időtartam:

2,5 óra

**Szükséges
eszközök:**

Booklet, feltöltött telefon, szokásos városi
turistafelszerelés, térképalkalmazás, pl. Google Maps

**Hozzáférhetőségi
szint:**

könnyű–közepes; főként járdákon halad, süllyesztett
járdaszegélyekkel, lépcsőkkel és rámpákkal.

Segédanyag

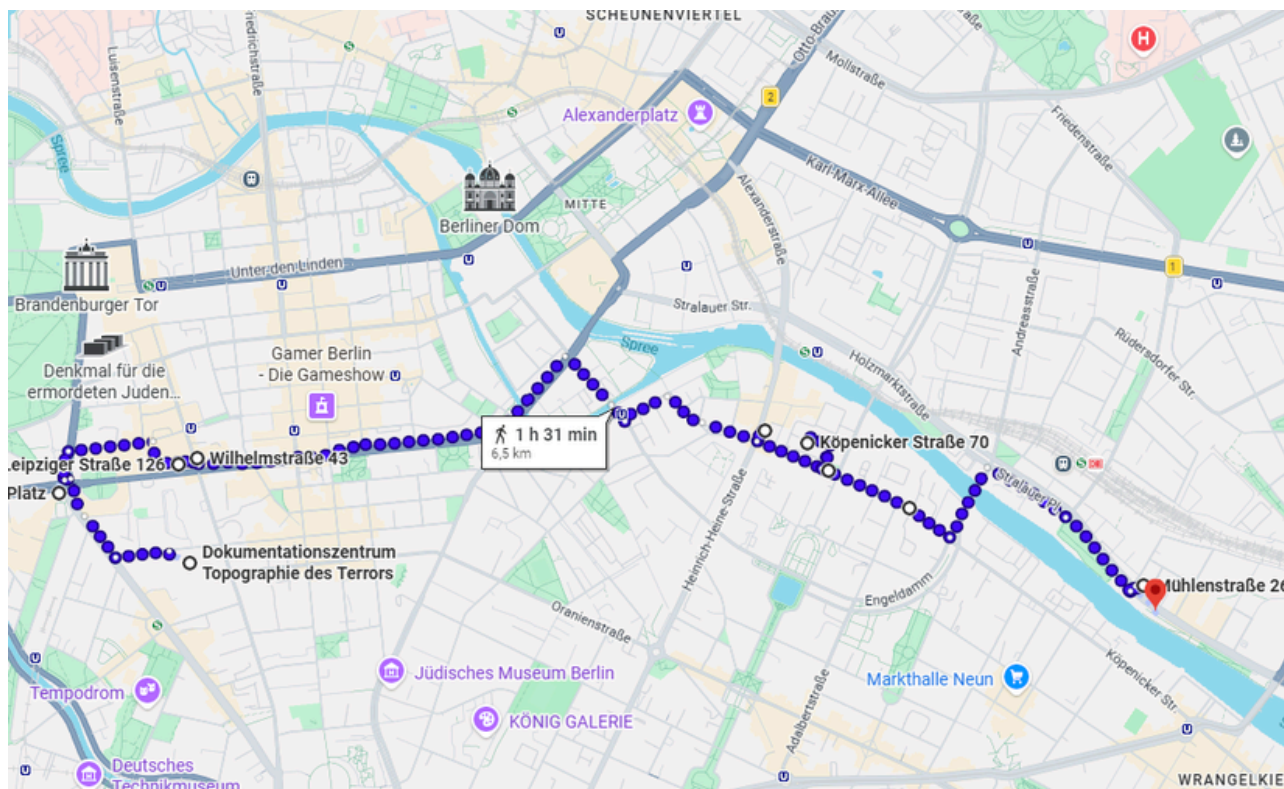
Tanulási eredmények

A séta Berlin techno szcénájának alapító éveit vizsgálja mint a zene, a városi tér, a szubkulturális identitás, az építészeti újrahazsnálat, a politika és az inklúzió találkozási pontját, valamint kapcsolódását Berlin újraegyesítés utáni történetéhez, elhagyott tereihez és szabadságmozgalmaihoz.

Célok:

- Megérteni, hogyan teremtette meg a Fal utáni Berlin a techno kultúra feltételeit
- Megérteni, hogyan formált tereket és helyeket a techno kultúra
- Tudatosítani, hogy a kulturális kifejezésformák és terek nem maguktól jönnek létre, hanem meg kell őket tárgyalni, és néha meg is kell védeni
- Elgondolkodni más városrészekről: hol vannak „szabad terek”? Kik használják őket? Mit lehetne vagy kellene megvédeni, megváltoztatni vagy létrehozni?

Gyakorlati információk

Útvonal: A terror topográfiája című kiállítás → Sony Center → egykori Tresor klub, eredeti helyszín → egykori E-Werk klub, eredeti helyszín → egykori Walfisch klub / mai KitKat Club → egykori Planet klub, eredeti helyszín → mai Tresor klub → Eisfabrik és Spree-part → East Side Gallery

Segédanyag

Hozzáférhetőség

Járdák és süllyesztett járdaszegélyek

A séta nagy része Mitte és Friedrichshain-Kreuzberg szokásos városi járdáin halad. A burkolatok általában aszfaltozottak és elég szélesek a csoportok számára. Ugyanakkor az átkelőknél időnként magas járdaszegélyek és szabálytalan süllyesztett szegélyek fordulnak elő, valamint néhány szűkebb szakasz a Spree-parton és a régebbi utcákon. A kerekesszéket használó vagy korlátozott mozgásképeségű résztvevőknek néhány átkelőnél és járdaszegélynél segítségre lehet szükségük.

Lépcsők, rámpák és liftek

Az útvonal egy U-Bahn-utazást is tartalmaz két állomás között. Ezen a szakaszon nem minden állomás teljesen akadálymentes; a megközelítés lépcsőket és mozgólépcsőket is érinthet, a liftek pedig nem garantáltak, vagy üzemben kívül lehetnek. Maguk a kültéri állomások utcaszintről, kötelező lépcsőhasználat nélkül elérhetők, de egyes rövidítések vagy kilátópontok, például a vízhez közelebbi részek, lépcsőket is tartalmazhatnak.

Pihenőhelyek és ülőhelyek

Az útvonal mentén több helyen is van lehetőség pihenésre: padok és ülőhelyek találhatók a Potsdamer Platz közelében, elszórtan a Spree-parton, valamint néhány párkány vagy alacsony fal az East Side Gallery környékén, ahol le lehet ülni. Ugyanakkor a folyamatosan tervezett, garantált ülőhellyel rendelkező pihenőpontok száma korlátozott, különösen a séta középső szakaszán.

Akadálymentes mosdók Nyilvános vagy félig nyilvános mosdók találhatók a nagyobb közlekedési csomópontoknál, például a Potsdamer Platznál és az Ostbahnhofnál, a központi állomások közelében lévő bevásárlóközpontokban, valamint a séta állomásaihoz közeli vendéglátóhelyeken. A mosdóhasználat azonban nem garantált, és többnyire kávézóktól vagy étteremtől függ.

Biztonság

A szokásos városi biztonsági szabályok érvényesek:

- maradj a csoporttal
- figyelj a forgalomra és a kerékpárookra
- tartsd biztonságban az értékeidet

Segédanyag

A séta előtt

Bevezetés

A séta előtt a résztvevők városi kutatók szemléletével érkezzenek, ne egyszerű klubturistaként. A cél, hogy Berlint ne csak híres éjszakai életéről ismert városként lássák, hanem olyan helyként, amelyet kontroll, összeomlás, kísérletezés, kommercializáció és tiltakozás formált.

Előzetes tudás aktiválása

Szaktudás nem kell, de némi kontextus igen. A résztvevők tudják, hogy Berlint a Fal osztotta ketté, miért történt ez, hogyan korlátozta a mozgást, és hogy leomlása után nagy használaton kívüli terek jöttek létre.

A háttér megteremtése

A techno Detroitból indult az 1980-as évek közepén. De míg Detroitban megszületett a techno, Berlin Fal utáni klubszcénája az 1980-as évek végén és az 1990-es évek elején – elhagyott terekkel, 24 órás bulikkal és nyitott kulturális közeggel – felerősítette, és világszerte népszerűvé tette.

Irányító kérdés

Kérdezd meg: Miért játszhattak ekkora szerepet az elhagyott terek, és miért illettek ennyire ehhez az új zenéhez?

Ötletelés

Párokból neveztek meg háromféle városi teret, amelyet általában „maradék”, „nemkívánatos” vagy „köztes” térnek tartanak: romokat, üres telkeket, pincéket, határvonalakat vagy ipari épületeket. Ezután kérdezd meg: miért válhatnak ezek fontossá a kultúra számára, és kik hagyhatták őket üresen?

Keretezés

Ez nem egyszerűen klubokról vagy éjszakai életről szóló séta. Állampolgári örökségi tevékenység arról, hogyan született meg Berlin techno kultúrája a régi kontrollrendszerek összeomlásából, hogyan használta újra az elhagyott városi infrastruktúrát, és hogyan fonódott össze később kommercializációval, turizmussal és tiltakozásokkal.

Facilitátori útmutatás

A facilitátor adja meg az alaphangot: ez nem a „vad Berlin” nosztalgikus ünneplése, hanem állampolgári felfedezés arról, hogyan foglalnak el, alakítanak át és vitatnak meg városi tereket, és hogyan formálódnak társadalmi és kulturális identitások.

Segédanyag

A séta során

1. állomás: **A terror topográfiája / fennmaradt falszakasz**

Facilitátori javaslatok

- Kezdd egy rövid szünettel, mielőtt magyarázni kezdenél. Kérd meg a résztvevőket, hogy először figyeljék meg alaposan a helyet, ne pedig azonnal értelmezzék. Kérdezd meg: Mit veszel itt először észre? Milyen érzést kelt ez a hely? Milyen érzés egy éjszakai életről és szabadságról szóló sétát ilyen helyen kezdeni?
- Kapcsold az állomást a séta tágabb témájához: kontroll, összeomlás és új szabadságok megjelenése a városi térben. Alakítsd ki a séta vezérkérdését: mi történik, amikor a kontrollrendszerek összeomlanak, és kik töltik meg a hátrahagyott tereket?

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- A terror topográfiája azon a valódi helyszínen áll, ahol egykor a náci elnyomás központja működött. 1933 és 1945 között itt volt a Gestapo, az SS vezetése, majd később a Birodalmi Biztonsági Főhivatal székhelye.
- A beltéri állandó kiállítás mellett a területen 15 állomásból álló szabadtéri helyszíni séta és megőrzött történelmi nyomok is találhatók, köztük az egykori Gestapo-börtön területéhez kapcsolódó maradványok és a berlini Fal fennmaradt szakasza.
- Ez a falszakasz azért maradt fenn, mert a Topographie des Terrors munkatársai megmentették egy olyan időszakban, amikor a Falat egyébként teljesen el akarták távolítani a városközpontból.

Megoldás

- A résztvevők gondolkodjanak egy percre a kontrollról, az elnyomásról és a szabadságról, majd írják le, miért hálásak.

2. állomás: **Potsdamer Platz/Sony Center**

Facilitátori javaslatok

- Mielőtt háttérinformációt adnál, kérdezd meg a résztvevőket, milyen helynek érzik ezt, és hagyd, hogy az építészet, a lépték és a hangulat alapján kialakítsák első benyomásukat.
- Segítsd őket az ellentét észrevételében. Vezesd rá a résztvevőket, hogy hasonlítsák össze ezt a teret az előző állomással: egy terrorhelyszín és egy csillogóan újjáfejlesztett tér kontrasztját. Emellett vessék össze azzal is, milyen volt ez a hely 1989-ben.

Segédanyag

A séta során

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- A Potsdamer Platz egykor Berlin egyik legforgalmasabb városi csomópontja volt, de a második világháború után, a város megosztottsága idején, az üresség és a berlini Fal által meghatározott határzónává vált.
- Az egykori Sony Centert, amelyet ma Center am Potsdamer Platznak neveznek, Helmut Jahn építész tervezte épületegyüttesként, amelyet egy nagy, sátorszerű tető fog össze.
- Amit a résztvevők ma látnak, nagyrészt az újraegyesítés utáni újjáfejlesztés eredménye. A területet új kereskedelmi és szórakoztató negyedként építették újjá, éttermekkel, mozikkal, irodákkal és látványos kortárs építészettel.
- 1989-ben azonban a terület hatalmas, homokos, sáros romvidék volt, üres telkekkel és rögtönzött ösvényekkel ott, ahol korábban a Fal és a „senki földje” húzódott.

Megoldás

- A résztvevőknek különböző korszakokból származó képeket kell helyes időrendi sorrendbe rendezniük. A megoldások: 1 → 4, 2 → 1, 3 → 3 és 4 → 2.

Stop 3: The symbol of techno in Berlin: the former “Tresor”

Facilitátori javaslatok

- Mivel forgalmas utcán, a járdán álltok, kérd meg a résztvevőket, hogy figyeljenek a forgalomra.
- Közvetítsd azt a tényt, hogy ezen az állomáson nem sok látnivaló maradt, mivel ma egy másik épület áll itt, kereskedelmi egységgel.
- Kérd meg a résztvevőket, hogy képzeljék el az 1990-es évek elejének hangulatát, és teremtsd meg a háttér: a korai techno kultúra igazi sztárjai a pusztuló, elhagyott épületek voltak, ahol a táncterek néha csak egyetlen éjszakára, máskor elég hosszú időre jelentek meg ahhoz, hogy a világ minden tájáról érkező emberek táncolhassanak bennük. Ebből a hangulatból született meg a Tresor.
- A Tresor beszélgetést nyithat arról, kik formálhatják a városi kultúrát, miért válhatnak fontossá az ideiglenes vagy használaton kívüli terek, és léteznek-e még ma is ilyen nyitottságot hordozó pillanatok a városokban.

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- A Tresor 1991 márciusában nyílt meg az egykori Wertheim áruház pánccéltermében. Eredeti, föld alatti pánccéltermi helyszíne a korai berlini techno egyik legikonikusabb terévé vált.
- Számos DJ lépett fel a Tresorban, és közülük néhányan valóban itt kezdték a karrierjüket.

Segédanyag

A séta során

Megoldás

- A résztvevőknek ki kell választaniuk, mikor működött a Tresor ezen a helyszínen. A helyes válasz: 1991–2005.

4. állomás: **A hang erőműve: E-Werk**

Facilitátori javaslatok

- Használd az épületet egy másik lépték és átalakulás megvitatására. Az E-Werk segít a résztvevőknek meglátni, hogyan válhatott egy korábbi ipari közműtér, vagyis egy erőmű, az 1990-es évek egyik jelentős technohelyszínévé. Ez erős állomássá teszi, amikor arról beszéltek, hogyan lehet hatalmas városi infrastruktúrákat kulturális célokra újrahasználni.
- Kérd meg a résztvevőket, hogy hasonlítsák össze az E-Werket a Tresorral. A Tresor nyers, underground páncéltermi hangulatot képvisel, míg az E-Werk egy nagyobb, látványosabb és egyre láthatóbb klubkultúrára mutat rá.
- Ez jó helyszín annak megkérdésére, hogyan változik egy szcena, amikor növekedni kezd. Az E-Werk beszélgetést indíthat arról a pillanatról, amikor a techno már nem csupán periférikus vagy rejtett jelenség volt, hanem nemzetközileg is vonzóvá vált.

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- Az E-Werk egykori erőmű volt, amelyet az 1990-es évek elején klubhelyszínné alakítottak. Az épület korábban Berlin energiaellátási infrastruktúrájához kapcsolódott, majd az újraegyesítést követő politikai és városi átalakulások után fedezték fel újra az éjszakai élet számára.
- Az 1990-es évek egyik legfontosabb berlini techno klubjává vált. Az E-Werk megmutatta, hogy a techno már nem csupán kis underground szcena, hanem növekvő kulturális erő, nemzetközi láthatósággal. Olyan DJ-k játszottak itt, mint Sven Väth, DJ Hell és Paul van Dyk.
- 1997. július 24-én az E-Werk techno klubként bezárt. Az épület jelenlegi tulajdonosa egy luxemburgi vállalat.

Megoldás

- A résztvevők gondolkodjanak el a techno szcena professzionalizálódásán. Mit nyerhetett ezzel, és mit veszíthetett?

5. állomás: **Heinrich-Heine-Straße metróállomás / Walfisch, KitKat**

Facilitátori javaslatok

- Mielőtt továbbmennének a következő helyszínre, álljatok meg röviden a metróállomásnál. Magyarázd el, hogy a Heinrich-Heine-Straße a megosztott Berlin idején szintén „szellemállomás” volt. Miután 1961-ben felépült a Fal, nyugat-berlini

Segédanyag

A séta során

vonatok megállás nélkül haladtak át az állomáson, miközben a kelet-berlini peronokat lezárták és szigorúan ellenőrizték. Az állomás 1990. július 1-jén nyílt meg újra. Ezután menjetek a Heinrich-Heine-Straße és a Köpenicker Straße sarkán álló épülethez.

- Használd az állomást arra, hogy megmutasd a folytonosságot Berlin éjszakai életének különböző szakaszai között. Ez a hely összeköti az 1990-es évek eleji Walfischt, amelyet gyakran Berlin egyik első valódi afterhour klubjaként írnak le, a későbbi KitKatClubbal, amely 2007 óta működik a Heinrich-Heine-Straßén. Így a helyszín alkalmas arra, hogy az időbeli változásról beszéljete, amely témával később újra találkozni fogtok.
- Keltsd életre a Walfisch nyers hangulatát, de ne úgy mutasd be, mint ahol „bármilyen megtörténhetett”, hanem olyan helyként, ahol a nyitottsághoz is kódok, elvárások és szelektív hozzáférés kapcsolódott. Ez lehetőséget ad annak megvitatására, ki érzi magát befogadottnak egy szcénában, és ki érezheti magát kizárva.
- Hagyd, hogy a résztvevők reagáljanak a KitKat hírre. Néhányan talán elsősorban hedonizmussal vagy provokációval társítják a KitKatot. Ahelyett, hogy ezt elkerülnéd, használd arra, hogy megkérded, miért válnak egyes kulturális terek ellentmondásossá, és vajon maga az ellentmondásosság is része lehet-e egy város identitásának.

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- Már az NDK idején is a Zum Walfisch nevű kocsmák működtek a Heinrich-Heine-Straße metróállomás felszíni részein. A techno kultúra felemelkedésével a tulajdonosok bulikat akartak szervezni, ami DJ Der Würfler afterhour bulikra vonatkozó ötletének köszönhetően sikeresnek bizonyult.
- Az ajtópolitika meglehetősen laza volt, így a Tresorból érkező közönség mellett a klubban vad keveréke jelent meg az embereknek, köztük melegek, punkok és huligánok.
- 1993 körül a tulajdonosok eladták a helyet. Először a Black music klub, a Boogaloo költözött a helyiségbe. 1997-től a Sage Club vette át, 2007-ben pedig csatlakozott hozzájuk a KitKatClub. 2012 óta rendszeresen tartanak ott Walfisch Revival bulikat.

Megoldás

- A résztvevőknek le kell írniuk, hogyan nézett ki egy tipikus éjszakai körút Inga Humpe zenész szerint. A helyes válasz: Tresor, Planet, Walfisch.

6. állomás: Planet: a Tresor „csinos húga”

Facilitátori javaslatok

- Mivel forgalmas utcán, a járdán álltok, kérd meg a résztvevőket, hogy figyeljenek a forgalomra.
- Közvetítsd azt a tényt, hogy itt nincs sok látnivaló, mert ma lakóházak állnak a helyszínen.

Segédanyag

A séta során

- Emeld ki a Planet eltérő hangulatát, amely 1991-ben nyílt meg. Gyakran a korai szcena egyik kulcsklubjaként emlékeznek rá, de melegebb, játékosabb és egyes beszámolók szerint kevésbé agresszív atmoszférával, mint a Tresor. Ez jól megmutatja, hogy a berlini techno soha nem csupán egyetlen stílust vagy érzést jelentett.
- Használd a helyszínt a kísérletezésről és az átmenetről való beszélgetésre, mivel a klub szorosan kapcsolódik ahhoz a csapathoz, amely később az E-Werket formálta. Ez segít a résztvevőknek megérteni, hogyan fejlődött a szcena ideiglenes, rögtönzött terekben, majd hogyan terjeszkedett nagyobb helyszínek felé.

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- A Planet az újraegyesített Berlin egyik fontos korai techno klubja volt. Nagyjából 1991 és 1993 között működött az egykori Alte Berliner Seifenfabrikban, amelyet később lebontottak.
- Miután a Spree túlsópartján működő Bar 25 bezárt, és annak területét a Mediaspree városfejlesztési mesterterv részeként befektetőknek akarták eladni, a híres Kater Holzig klub itt nyílt meg, a régi szappangyárban.

Megoldás

- A résztvevőket arra kérik, hogy először menjenek tovább a következő állomásra, majd döntsék el, hogy a bemutatott kép valóban a klub bejáratát ábrázolja-e.
Válasz: nem.

7. állomás: A mai Tresor: undergroundból intézménnyé

Facilitátori javaslatok

- Használd magát az épületet, és kérd meg a résztvevőket, hogy figyeljék meg a léptéket, a nyers betont és az ipari hangulatot.
- Kérd meg a résztvevőket, hogy hasonlítsák össze a régi Tresort és a mai Tresort. Beszéljétek meg, mi változik, amikor egy ikonikus underground klub úgy marad fenn, hogy nagyobb, kialakultabb környezetbe költözik.
- Emeld ki, hogy ez több, mint egy éjszakai klub. A Kraftwerket kiállításokra, performanszokra és más kulturális eseményekre is használják.

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- A mai Tresor 2007 májusa óta működik itt, az egykori Berlin-Mitte erőműben, a Köpenicker Straßén. A klub az eredeti, Leipziger Straße melletti helyszín elhagyása után költözött ide, és magával hozott néhány eredeti elemet is, köztük a régi klub szekrényeit.

Segédanyag

A séta során

- A mai Tresor 2007 májusa óta működik itt, az egykori Berlin-Mitte erőműben, a Köpenicker Straßén. A klub az eredeti, Leipziger Straße melletti helyszín elhagyása után költözött ide, és magával hozott néhány eredeti elemet is, köztük a régi klub szekrényeit.
- A régi Tresor bejárata ma múzeumi tárgy. Az első Tresor klub eredeti acélajtója a Leipziger Straßéről ma a Humboldt Forum BERLIN GLOBAL kiállításán látható.
- Az állomás ezért kapcsolódik a berlini techno szélesebb örökségi elismeréséhez is. 2024-ben Berlin techno kultúrája bekerült a szellemi kulturális örökség német nemzeti jegyzékébe, ezzel kifejezetten elismerve a város klubkultúrájának, fesztiváljainak és parádéinak társadalmi és kulturális jelentőségét.

Megoldás

- Ezen az állomáson nincsenek kihívások vagy rejtvények.

8. állomás: **Eisfabrik és Spree-part: romok és víziók**

Facilitátori javaslatok

- Kezdd a rom és az újjáfejlesztés közötti ellentéttel. Az Eisfabrik Berlin egyik legrégebbi fennmaradt műjéggyára, miközben a környező Spree-partot erősen átalakították az új fejlesztések.
- Használd a Spree-partot a hozzáférésről és a tulajdonlásról szóló beszélgetéshez. Jó kérdés lehet itt: kié a folyó? Az állomás reflexiót indíthat a nyilvános hozzáférésről, a magánfejlesztésekről, és arról, hogyan válik a vízpart vitatott térré egy változó városban.
- Emeld ki a Mediaspree-tiltakozásokat, amelyek gyakran techno parádékat használtak tiltakozási formaként. Kérdezd meg, hogy ez lehet-e érdemi tiltakozási forma vagy sem.

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- Az Eisfabrik Németország egyik legrégebbi fennmaradt műjéggyára. 1896 és 1995 között gyártottak itt jeget, és a helyszín fontos szerepet játszott a növekvő Berlin ellátásában, mielőtt az elektromos hűtőszekrények elterjedtek volna.
- A Mediaspree körüli tiltakozási kultúra szorosan kapcsolódott Berlin klub- és szubkulturális szcénáihoz, ami a tiltakozásokat az éjszakai élet, a várospolitikai és az aktivizmus összefonódásának erős példájává teszi.
- A Mediaspree elleni tiltakozások néha a vízen zajlottak. Az „Investorenbejubeln”, vagyis „a befektetők ünneplése” nevű akció során a tiltakozók gumicsónakokkal és evezős csónakokkal követték egy Mediaspree-befektetői hajótúrát, amelyet a beszámolók szerint le is kellett rövidíteni.

Segédanyag

A séta során

Megoldás

- A résztvevők feladata, hogy sétáljanak két percig a Spree mentén, az Eisfabrik közelében, és keressenek a kirekesztésre, illetve a nyitottságra utaló jeleket. Arra válaszolnak, hogy ki nyert itt, és miért. A Mediaspree-fejlesztések jelentős része végül megvalósult, a vízparthoz való nyilvános hozzáférés pedig csak korlátozott maradt.

9. állomás: **Ostgut & Mediaspree**

Facilitátori javaslatok

- Használd az állomást egy újabb híres klub példajaként, amely a Mediaspree miatt tűnt el.
- Jegyezd meg, hogy az Ostgut csapata és szellemisége nem tűnt el. Egy másik közeli, egykori erőműbe költöztek. Ott nyílt meg 2004-ben a Berghain, amely azóta a berlini techno és éjszakai élet globális szimbólumává vált.
- Hagyd, hogy a résztvevők reagáljanak a mítosz gondolatára. Az Ostgut legendás státusszal bír Berlin klubbörténetében, akárcsak a Berghain. Kérdezd meg, hogyan jönnek létre mítoszok helyek körül, és miért válnak egyes klubok egy szcéná, érzés vagy kép szimbólumává.

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- Az Ostgut az 1990-es évek végének és a 2000-es évek elejének egyik kulcsfontosságú berlini techno klubja volt a kemény techno, valamint a queer, meleg és fetishbarát bulik számára.
- A helyet lebontották, hogy teret adjanak a környéken megvalósuló arénaprojektnek. Ez jó példává teszi a helyszínt arra, hogyan tűnhetnek el fizikailag fontos kulturális helyek, miközben hatásuk máshol tovább él. Az Ostgut a Berghain közvetlen elődje.

Megoldás

- Ezen az állomáson nincsenek kihívások vagy rejtvények.

10. állomás: **Eastside Gallery**

Facilitátori javaslatok

- Emeld ki, hogy a séta ott ér véget, ahol kezdődött: a berlini Falnál.
- Mutass rá a helyszín kettős jellegére: egyszerre emlékhely és műalkotás. Az East Side Gallery nem csupán színes fal híres murálokkal, hanem a berlini Fal leghosszabb fennmaradt szakasza is. Bátorítsd a résztvevőket, hogy mindkét jelentést egyszerre tartsák szem előtt: a változás ünneplését, valamint az erőszakra és megosztottságra való emlékeztetést.

Segédanyag

A séta során

- Használd ezt a teljes séta záróreflexiójaként. Az East Side Gallery azért működik jól befejezésként, mert az útvonal számos témáját összekapcsolja: megosztottság és újraegyesítés, városi változás, kulturális kifejezés és kommercializáció.

Háttérinformációk a kulturális örökségről

- Az East Side Gallery a berlini Fal leghosszabb ma is létező, összefüggően fennmaradt szakasza. Körülbelül 1,3 kilométeren húzódik a Mühlenstraße mentén, az Ostbahnhof és az Oberbaumbrücke között.
- 1990-ben, röviddel a Fal leomlása után szabadtéri galériává alakították. 21 országból 118 művész festette meg a falat, így az a berlini megosztottság végére adott egyik legismertebb művészeti válasszá vált.
- A helyszín azért fontos, mert összekapcsolja az elnyomás emlékezetét, a művészi átalakulást, valamint az emlékezet és a művészet kommercializációjának kérdését Berlin városmarketingjén belül – hasonlóan magához a techno kultúrához.

Megoldás

- A séta egy kvízzel zárul, amelyben minden állomáshoz egy kérdés tartozik. A helyes válaszok: A terror topográfiája, Potsdamer Platz, Detroit, 1993–1997, Inga Humpe, a Tresor csinos húga, 2007, Spree, 1998, 1,3 km.

Segédanyag

After the Tour

Gyors zárókör

A séta végén kérd meg a résztvevőket, hogy álljanak vagy üljenek körbe. Kérj mindenkitől egy rövid választ. Ez segít mindenkinek felidézni az élményt, és meghallgatni a különböző nézőpontokat.

Például megkérdezheted:

- Oszd meg, mi maradt meg benned a sétából.
- Mi az az egy dolog, amit ma megtanultál, és korábban nem tudtál?
- Melyik állomás maradt meg benned a leginkább?

Örökség és jelen

Az állomások megbeszélése után kérd meg a résztvevőket, hogy kapcsolják össze a sétát mai kérdésekkel. Ez különösen hasznos, mert az útvonalon szereplő helyek közül sok nemcsak a múltról szól, hanem jelenlegi vitákról is. Például megkérdezheted:

- Megváltoztatta ez a séta azt, ahogyan ezt vagy akár egy másik várost látsz? Hogyan?
- Felvetett a séta olyan kérdéseket, amelyek ma is relevánsak?
- Szerinted a korai techno kultúra szellemiségének bizonyos elemei ma is élnek? Melyek?

Tedd személyesen fontossá a sétát

Ahhoz, hogy a séta személyesebben is jelentős legyen, megkérheted a résztvevőket, hogy kapcsolják össze a Berlinben felfedezett témákat és helyeket saját szülővárosukkal, mindennapi környezetükkel és saját cselekvőképességük érzésével. Megkérdezheted:

- Van olyan hely a szülővárosodban, amely használaton kívülnek, figyelmen kívül hagyottnak vagy lehetőségekkel telinek tűnik?
- Milyen kulturális vagy társadalmi tér hiányzik ott, ahol élsz?
- Úgy érzed, hogy a hozzád hasonló emberek formálhatják a helyeket a városodban? Miért vagy miért nem?
- Ha megváltoztathatnál egy közteret a szülővárosodban, mit tennél?
- Ha rövid örökségi vagy kulturális sétát készítenél a szülővárosodról, melyik helyet vennéd bele?

Segédanyag

Hivatkozások

Borítókép: Michikrel – saját munka, 2002. augusztus 5., CC BY-SA 3.0, Cover image by Michikrel - own work on 5. August 2002, CC BY-SA 3.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=61950833>